Brahmakrita Vishnu Stutih

બ્રહ્મણાકૃતા વિષ્ણુસ્તુતિઃ

Document Information

Text title : Brahmakrita Vishnustutih

File name : brahmAkRRitAviShNustutiH.itx

Category : vishhnu, stuti, vishnu

Location : doc_vishhnu

Author : agastya, Hindi - Pandit Bhavanath Jha

Transliterated by : P. Sudarshana

Proofread by : P. Sudarshana

Acknowledge-Permission: Bhavnath Jha

Latest update : December 22, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 22, 2023

sanskritdocuments.org

Brahmakrita Vishnu Stutih

બ્રહ્મણાકૃતા વિષ્ણુસ્તુતિઃ

(અગસ્ત્યસંહિતા અધ્યાય ૪)

પૂર્વં બ્રહ્મા તપસ્તેપે કલ્પકોટિશતત્રયમ્ ।
મુનીન્દ્રૈર્બહુભિઃ સાર્દ્ધં દુર્દ્ધર્ષાનશનવ્રતમ્ ॥ ૪॥
પ્રાચીન સમય મેં બ્રહ્માજી ને તીન સૌ કરોડ઼ વર્ષ તક નિરાહાર રહકર બહુત સારે મુનિશ્રેષ્ઠ કે સાથ તપસ્યા કી ।

પુરસ્કૃત્યાગ્નિમધ્યસ્થસ્તદારાધનતત્પરઃ ।
આદરાતિશયેનાસ્ય નૈરન્તર્ય્યર્ચનાદિના ॥ ૫॥
અગ્નિ કે મધ્ય મેં રહકર ઔર શ્રીરામ કો સમક્ષ મેં રખકર આદરપૂર્વક લગાતાર પૂજા-અર્ચના કરતે હુએ વે આરાધના કરતે રહે ।

ચિરાય દેવદેવોઽપિ પ્રત્યક્ષમભવત્તદા ।
કિઞ્ચ પુણ્યાતિરેકેણ સર્વેષાં તસ્ય ચ પ્રિયે ॥ ૬॥
બહુત દિનોં કે બાદ પુણ્ય કી વૃદ્ધિ કે કારણ બ્રહ્મા તથા અન્ય સભી મુનિયોં કે સામને દેવોં કે સ્વામી ભગવાન્ શ્રીરામ પ્રકટ હુએ ।

નવનીલામ્બુદશ્યામઃ સર્વાભરણભૂષિતઃ ।
શઙ્ખચક્રગદાપદ્મજટામુકુટશોભિતઃ ॥ ૭॥
ભગવાન્ શ્રીરામ નવીન એવં નીલે મેઘ કે સમાન શયામલ વર્ણ કે થે, ઉનકે શરીર પર સભી ગહને શોભિત હો રહે થે તથા શઙ્ખ, ચક્ર ગદા, કમલ, જટા ઔર મુકુટ સે વે સુશોભિત થે । કલ્પ ભેદ સે સ્વયં ભગવાન શ્રીરામ શ્રીબ્રહ્મા જી કો ચતુર્ભુજ રૂપ મેં અપને ષડક્ષર મન્ત્ર સે દીક્ષિત કરતે હૈં “કલ્પાન્તરે તુ રામો વૈ બ્રહ્મણે દત્તવાનિમમ્” ।

કિરીટહારકેયૂરરત્નકુણ્ડલમણ્ડિતઃ ।
સન્તપ્તકાઞ્ચનપ્રખ્યપીતવાસોયુગાવૃતઃ ॥ ૮॥
મુકુટ, હાર, બાજૂબન્દ, રત્ન કે કુણ્ડલ સે વે વિભૂષિત થે ઓર તપે હએ સોને કે સમાન પીલે રઙ્ગ કે જોડ઼ે વસ્ત્ર ઉનકે શરીર પર થે ।

તેજોમયઃ સોમસૂર્ય્યવિદ્યુદુલ્કાગ્નિકોટયઃ ।
મિલિત્વાવિર્ભવન્તીવ પ્રાદુરાસીત્પુરઃ પ્રભુઃ ॥ ૯॥

ભગવાન્ ઇસ પ્રકાર સામને પ્રકટ હુએ, જૈસે કરોડોં ચન્દ્રમા, સૂર્ય, બિજલી, ઉલ્કા ઔર અગ્નિ એક સાથ મિલકર પ્રકટ હુએ હોં ।

સ્તમ્ભીભૂય તદા બ્રહ્મા ક્ષણં તસ્થૌ વિમોહિતઃ ।
તુષ્ટાવ મુનિભિઃ સાર્દ્ધં પ્રણમ્ય ચ પુનઃ પુનઃ ॥ ૧૦॥
કુછ દેર તક તો બ્રહ્મા ઘબરાકર ખમ્ભે કી તરહ ઠિઠક ગયે । પુનઃ મુનિયોં કે સાથ બાર-બાર શ્રીરામ કે પ્રણામ કર સ્તુતિ કરને લગે ।

બ્રહ્મોવાચ ।
ધન્યોઽસ્મિ કૃતકૃત્યોસ્મિ કૃતાર્થોસ્મીહ બન્ધુભિઃ ।
પ્રસન્નોઽસીહ ભગવન્ જીવિતં સફલં મમ ॥ ૧૧॥
હે ભગવન્! આજ મૈં અપને બન્ધુઓં કે સાથ ધન્ય હો ગયા; આજ મેરે સભી કાર્ય સમ્પન્ન હો ગયે । હે ભગવન્! આપ મેરે ઊપર પ્રસન્ન હૈં, ઇસસે મેરા જીવન સફલ હો ગયા ।

કથં સ્તોષ્યામિ દેવેશ ભગવન્નિતિ ચિન્તયન્ ।
ઋગ્યજુઃસામવેદૈશ્ચ શાસ્ત્રૈર્બહુભિરાદરાત્ ॥ ૧૨॥
સાઙ્ગૈર્મન્વાદિભિર્ધર્મપ્રતિપાદનતત્પરૈઃ ।
તુષ્ટાવેશ્વરમભ્યર્ચ્ય સન્તુષ્ટો મુનિભિઃ સહ ॥ ૧૩॥
હે દેવેષ! મૈં કૈસે આપકી સ્તુતિ કરૂઙ્ગા, યહ સોચતે હુએ મુનિયોં કે સાથ સન્તુષ્ટ હોકર બ્રહ્મા ને વેદાઙ્ગ સહિત ઋગ્વેદ, યજુર્વેદ, સામવેદ, અન્ય અનેક શાસ્ત્ર, મનુસ્મૃતિ આદિ ધર્મ કો બખાનને વાલે શાસ્ત્રોં સે ભગવાન્ શ્રીરામ કી અર્ચના કર ઉનકી સ્તુતિ કી ।

ત્વમેવ વિશ્વતશ્ચક્ષુર્વિશ્વતોમુખ ઉચ્યસે ।
વિશ્વતોબાહુરેકઃ સન્ વિશ્વતઃ સ્યાત્તથા પરઃ ॥ ૧૪॥
જનયન્ ભૂર્ભુવર્લોકૌ સ્વર્લોકં સર્વશાસકઃ ।
અક્ષિભ્યામપિ બાહુભ્યાં કર્ણાભ્યાં ભુવનત્રયમ્ ॥ ૧૫॥
પદ્ભ્યાં ચ નાસિકાભ્યાં ચ સર્વં સર્વત્ર પશ્યસિ ।
સમાધત્સે શૃણોષ્યેતત્ સર્વં ગચ્છસિ સર્વકૃત્ ॥ ૧૬॥
જિઘ્રસ્યેવં ન તે કિઞ્ચિદવિજ્ઞાતં પ્રભોસ્ત્વિહ ।
બ્રહ્મા વિષ્ણુશ્ચ રુદ્રશ્ચ ત્વમેવ નનુ કેશવઃ ॥ ૧૭॥
સહસ્રશીર્ષા પુરુષઃ સહસ્રાક્ષઃ સહસ્રપાત્ ।
પૃથિવ્યપ્તેજસાં રૂપં મરુદાકાશયોરપિ ॥ ૧૮॥
કાર્યં કર્તા કૃતિર્દેવ કારણં કેવલં પરમ્ ।
અણોરણીયાન્ મહતો મહીયાન્ મધ્યતઃ સ્વયમ્ ॥ ૧૯॥

મધ્યોઽસિ નિર્વિકલ્પોઽસિ કસ્ત્વાં દેવાવગચ્છતિ ।
હે શ્રીરામ! આપકે નેત્ર સભી દિશાઓં મેં હૈં; આપકે મુખ ભી સભી દિશાઓં મેં હૈં તથા આપકી બાહેં ભી સભી ઓર ફૈલી હુઈ હૈં, ફિર ભી આપ સંસાર સે પરે હૈં । આપ દોનોં આઁખોં, બાહુઓં ઔર કાનોં, પૈરોં ઔર નાસિકાઓં સે ભૂલોક, ભુવર્લોક, ઔર સ્વર્ગલોક ઇન તીનોં કો ઉત્પન્ન કર સબ પર શાસન કરતે હૈં, સભી જગહોં પર સબ કુછ દેખતે-સૂઁઘતે હૈં; સબ કુછ સુનકર ઉનકા સમાધાન કરતે હૈં ઔર સારે કાર્ય કરતે હૈં । હે રઘુનન્દન! ઐસા કુછ ભી નહીં, જિસે આપ જાનતે ન હોં । આપ હી સે બ્રહ્મા, વિષ્ણુ ઔર રુદ્ર પ્રકટ હોતે હૈં તથા કેશવ રૂપ મેં ભી આપ હી હૈં । વેદપુરુષ રૂપ મેં આપકે હજારોં શિર હૈં, હજારોં નેત્ર હૈં તથા હજારોં પૈર હૈં । હે દેવ!, પૃથ્વી, જલ, અગ્નિ કે તથા મરુત્ ઔર આકાશ સ્વરૂપ આપ હૈં । આપ હી કરને યોગ્ય, કરનેવાલે, કિયે ગયે પદાર્થ તથા ક્રિયા કે પરમ સાધન ભી આપ હી હૈં । હે દેવ! આપ અણુ સે ભી સૂક્ષ્મ ઔર મહત્ (મહાવિષ્ણુ) સે ભી મહાન્ હૈં, જૈસા કી સુદર્શન સંહિતા મેં કહા ગયા હૈ, “રાઘવસ્ય ગુણો દિવ્યો મહાવિષ્ણુઃ સ્વરુપવાન” ઔર ઉનકે બીચ મેં ભી આપ હી હૈં; આપકા વિકલ્પ કોઇ નહીં હૈ; આપકો ભલા કૌન જાન સકતા હૈ?

એવમેવાદિબહુસ્તોત્રૈસ્તુતઃ સ પરમેશ્વરઃ ॥ ૨૦॥
વૈદિકૈઃ કૃપયા વિષ્ણુર્બ્રહ્માણમિદમબ્રવીત્ ।
સ્તુતસ્તુષ્ટોઽસ્મિ તે બ્રહ્મન્ ઉગ્રેણ તપસાધુના ॥ ૨૧॥
ઇસ પ્રકાર કે વેદોક્ત સ્તોત્રોં સે જબ બ્રહ્મા ને ભગવાન્ કી સ્તુતિ કી, તબ ઉન વ્યાપક શ્રીરામ ને બ્રહ્માજી સે કહા- હે બ્રહ્મા! મૈં આપકી સ્તુતિ ઔર ઉગ્ર તપસ્યા સે અબ સન્તુષ્ટ હૂઁ ।

ઇત્યગસ્ત્યસંહિતાયાં પરમરહસ્યે બ્રહ્મણાકૃતા વિષ્ણુસ્તુતિઃ સમાપ્તા ।

As an observation, there is no mention of rAma in the text, although addressed such in the translation. This text is followed by Shri Vishnu giving rAmAya namaH mantra to brahmA (see rAmaShaDakSharamantropadeshaH) for the benefits of the mankind . While delivering, he mentioned himself as Rama, which is the reason the translation includes reference to Shriram.

Encoded and proofread by P. Sudarshana
Hindi translation by Pandit Bhavanath Jha

Brahmakrita Vishnu Stutih
pdf was typeset on December 22, 2023

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*